

136 . Buftea | Județ: Ilfov | Punct: Flămânzi (str. Independenței, T8, parcela 140) | Anul: 2008

Anul: 2008

Cod RAN: 100585.08

Perioade: Protoistorie, Evul Mediu

Epoci: La Tène, Epoca medievală timpurie, Evul Mediu

Tipuri sit: descoperire izolată, fără vestigii arheologice

Categorii sit: Domestic

Autori: Ionuț Cristian Gheorghe, Raluca Kogălniceanu, George Mihai, Alexandru Morintz, Mircea Negru, Traian Popa, Cristian Schuster

Instituții: Muzeul Județean "Teohari Antonescu", Giurgiu, Universitatea "Alexandru Ioan Cuza", Iași, Muzeul Câmpiei Romaniului, Caracal, Institutul de Arheologie "Vasile Pârvan", București, Universitatea "Spiru Haret", București, Muzeul Județean "Teohari Antonescu", Giurgiu, Institutul de Arheologie "Vasile Pârvan", București

Raport

Terenul este situat pe terasa înaltă de maximum 6 \m a malului drept al râului Colentina, într-o zonă definită de specialiștii MMB ca adăpostind un sit arheologic de categoria A.

Zonele limitrofe râului Colentina și nu numai din arealul orașului Buftea a stat de mult în atenția arheologilor. Dintre acestea amintim investigațiile Vioricăi Enăchiuc-Mihai, desfășurate în punctele „La Sălcii”, unde a fost surprinsă o locuire de sec. VIII, și „La Calul Bălan”, unde s-au documentat două nivele de locuire getice (sec. II-I a.Chr. pe terasa inferioară a Colentinei și de sec. I a.Chr. - I p.Chr. pe terasa superioară). Aceeași autoare amintește și că în punctele „Abator” și „La Viroagă” au fost identificate situri din sec. III-IV d.Chr. și sec. X-XI, cultura Dridu. Alte referiri găsim la Eugen Comșa, Aristide Ștefănescu, anume punctele Mănești și La Gutui, la Vasilica Sandu-Cuculea, Laura Georgescu și, recent, la acelea ale lui Gheorghe Mănucu-Adameșteanu și Nicolae Mercan.

Au fost practicate următoarele secțiuni și casete: S1 (122 x 2 m), S2 (111 x 2 m), C1 (C1a = 22 x 30 m; C1b = 11 x 30 m), C2 (30 x 40 m), C3 (30 x 24 m), C4 (30 x 24 m), C5 (30 x 24 m), C6 (30 x 24 m), C7 (30 x 24 m) și C8 (30 x 24 m).

Ateliere de reducere a minereului (sec. IX-X)

Atelierul nr.1 (în C6, c. A8-12, B8-12, C8-12).

Complexul, distrus încă din vechime, era compus din două segmente. Primul dintre ele a fost o groapă de alimentare de 4,50 x 3,80 m, ce cobora până la -0,85 m, conținând un pământ negru, ușor spicat cu bobite de lut ars, amestecat pe alocuri cu cenușă, bucăți de lemn ars, adăpostind un lot important de ceramică fragmentară, zgură rezultată în urma procesului de reducere a minereului și resturi osteologice animale. Această groapă avea ca vecin în partea sa estică zona propriu-zisă a cuptorului. Din păcate acesta, ca urmare a procesului tehnologic a fost distrus după operațiunea de reducere a minereului. Forma, parțial detectabilă în teren, a fost ușor ovală, cu dimensiunea probabilă de 1,10 x 0,97 m. Din cuptor s-a identificat un segment din baza peretelui nordic, ușor arcuit, cu înălțimea de 0,21 m și grosimea variind între 0,12-0,18 cm. Jur împrejurul cuptorului pe un areal de 5,60 x 6,20 m, au fost găsite resturi din pereții acestuia, unele dintre fragmente fiind mai mari (maximum 0,13 m în diametru). La fel, pământul din imediata apropiere a cuptorului, din cauza căldurii degajată de acesta, s-a înroșit, nuanțele mergând de la roșu puternic până la portocaliu și galben intens. Adâncimea până la care s-a constatat pătrunderea căldurii focului a fost de -0,79 m.

Atelierul nr. 2 (în C5, c. A11-14, B11-14)

Prezența acestuia a fost localizată în C5, în zona sa nord-estică, anume în c. A11-14, B11-14. Urmele complexului au putut fi sesizate începând cu adâncimea de 0,30/0,35 m. Cantitatea de pământ ars până la roșu a fost mult mai mică decât în cazul precedentului atelier. Groapa de alimentare a fost mai mică, de formă ușor ovală, cu dimensiunea de 2,10 x 2 m, și adâncimea maximă de 0,76 m. O bună parte a ei a fost acoperită de resturile cuptorului de reducere al minereului. Inventarul complexului s-a dovedit sărac, fiind compus din pământ negru, puțină cenușă, rare fragmente ceramice și o cantitate minoră de oase de animale. Cuptorul propriu-zis a fost situat în vechime la NE de groapa de alimentare. Nu s-a putut stabili nici forma, nici dimensiunea acestuia. Probabil a fost și el ușor oval. Dispersia resturilor cuptorului a fost de cca 3,60 x 3 m, iar pământul afectat de căldura instalației de foc a mers până la 0,59/0,61 m. Adâncimea maximă la care a pătruns căldura cuptorului a fost de -0,69 m.

Comparând cele două ateliere, este evident că primul a fost mai mare, cuptorul acestuia fiind, foarte probabil, de dimensiuni mai mari. Nu excludem posibilitatea că în atelierul nr. 1 să se fi procedat la reducerea mai multor șarje de minereu. Și gropile de alimentare au avut mărimi diferite, la fel și inventarul lor a fost de consistență, cantitativă și calitativă, diferită. Lotul de ceramică din Atelierul nr. 1 a fost impresionant față de cel din al doilea complex; de asemenea și cantitatea de resturi osteologice provenind de la animale. Este posibil ca groapa atelierului nr. 1 să fi fost folosită, poate după abandonarea cuptorului, ca areal de depunere a resturilor menajere. Notabil este și că fragmentele ceramice din Atelierul nr. 2, prezintă, în cantitate sporită, urme de arsură secundară.

Gropi menajere

Gr. 1 (sec. I-II p.Chr.; în C2, c. A14-15). Groapa avea forma ovală. Lungimea sa era de 1,65 m, lățimea de 1,08 m și adâncimea maximă de 0,88 m. Groapa pornește din stratul de pământ de culoare cenușiu-negricioasă, gros de 0,30 m. Groapa nr. 2 (sec. IX-X; în C 3, c. H1, I1, și C3.1). Groapa avea o formă ovală în plan. Lungimea ei era de 2,15 m, lățimea de 1,70 m, iar adâncimea de 1,02 m. Pentru cercetarea ei a fost deschisă C3.1 cu latura de 3,50 m. Groapa nr. 3 (sec. I-II p.Chr.; în C3, c. E12, E13, F12, F13), avea forma ovală în plan. Lungimea sa era de 2,20 m, lățimea de 1,60 m, iar adâncimea maximă de 0,94 m. Complexul pornește din stratul cenușiu-negricios gros de 0,15-0,20 m. Groapa 4 (sec. I-II p.Chr.; în C 4, c. E1) era de mici dimensiuni. Forma lui a fost rotundă la gură. Diametrul său era de 0,45 m, iar adâncimea de 0,65 m. Gr. 5 (sec. IX-X; în C6, c. E10, E11, F10, F11) avea forma ovală. Lungimea sa era de 2,60 m, lățimea de 2,40 m, respectiv adâncimea maximă de 1,12 m de la nivelul actual al solului.

Concentrări de oase umane

În C1 s-au descoperit mai multe concentrări de oase umane, în special în apropierea șanțului de irigație. Acestea provin în mod cert de la morminte de sec. XVIII-XIX deranjate, fiind reprezentate, în cea mai mare parte, din fragmente foarte mici de os, rupte din vechime și dispuse în spațiu fără să urmeze vreun tipar anume. S-au adunat și înregistrat materialul după cum, aparent, se părea că ar fi putut fi grupat, obținând astfel un număr de 13 grupări. La aceste descoperiri se mai adaugă alte câteva oase umane recoltate din pământul excavat mecanic, la adâncimea de -0,23 m, înregistrate de noi cu nr. 14.

Prezența ceramicii Tei IV confirmă existența în zonă a unei așezări. Din păcate urme mai consistente ale acesteia nu au putut fi surprinse de investigația noastră.

Prezența ceramicii hallstattiene demonstrează existența în apropierea terenului cercetat prin săpături de noi a unei foarte probabile așezări care aparține Hallstattului timpuriu.

Așezarea din sec. I-II p.Chr.

Inventarul celor trei gropi (G1, G3 și G4) din a doua perioadă a epocii fierului este foarte sărac, motiv pentru care și încadrarea cronologică a acestor complexe este dificilă. Cele câteva fragmente ceramice care pot fi desenate au analogii în sec. II a.Chr.-I p.Chr. Astfel, fragmentul de vas tronconic decorat cu caneluri oblice pe buză este asemănător unuia descoperit în situl de la Prundu-La Stână, datat în sec. II-I a.Chr. Un vas cilindric cu corp arcuit are analogii la Prundu-La Stână, datat în sec. II-I a.Chr. Atrag atenția însă numeroase fragmente de vase ceramice din pastă grosieră friabilă ce conține fragmente de lut ars asemănătoare celor din cadrul culturii Militari-Chilia din sec. II-IV p.Chr. Prezența acestor fragmente ceramice ne determină să datăm complexele în discuție în limitele sec. I-II p.Chr.

Prezența celor două ateliere cu resturile de la cuptoare de redus minereu nu este o raritate în mediul Dridu de pe teritoriul României. Astfel de instalații de foc, unele mult mai bine păstrate, s-au descoperit, printre altele, la Radovanu, Dridu, București-Străulești, București-Ciurel, București-Băneasa, Fetești, Bucu, Dodești, Curcani, Bucov-Tioaca, Bucov-Rotari etc.).

Vase din pastă semifină de culoare cărămizie

Pasta conține nisip și mică, la care se adaugă rare pietricele (cu dimensiuni de la 1 la 3 mm). Arderea primară este completă. La exterior vasele au un strat de slip. Acestei categorii ceramice îi aparțin fragmente din partea superioară a unor vase cu corp bombat, umăr pronunțat, gât cilindric scurt și buza scurtă ușor răsfrântă, respectiv vase cu corp bombat și buza arcuită la exterior. Unul din fragmentele amintite este similar unei descoperiri făcute în așezarea de la Bucov-Tioaca, în cadrul atelierului de fierărie (dependința nr. 5), datat în a doua jumătate a sec. al IX-lea și în sec. al X-lea. Celălalt fragment de vas are analogii în așezarea de la Buftea-La Sălcii la sfârșitul sec. al X-lea și începutul sec. al XI-lea. Vase din pastă semifină de culoare cărămizie sau cărămiziu-gălbui. Pasta conține mult nisip, mica și pietricele frecvente (cu dimensiuni de 1-2 mm). Suprafața este aspră. Arderea primară este completă. Acestei categorii de pastă îi aparțin fragmente de vase cu gât scurt cilindric, decorate pe umăr cu benzi de linii în val; vase cu gât scurt cilindric decorate cu striuri orizontale; vase cu buza răsfrântă care au fost decorate pe umăr cu striuri orizontale peste care s-a incizat o bandă de linii în val incizate, vase cu buza răsfrântă decorate cu o bandă de linii în val incizate. Pastă semifină de culoare cărămizie. Pasta conține mult nisip, mica și pietricele frecvente (cu dimensiuni de 1-4 mm). Ardere primară incompletă. La interior pereții au culori de la cenușiu la negricios. Vasele nu au slip la exterior. Acestei categorii de pastă îi aparțin fragmente de vase cu buza rotunjită la exterior, decorate cu striuri și o bandă de linii incizate în partea superioară; vase cu corp bombat, gât cilindric, buza scurtă răsfrântă, decorate cu striuri orizontale; vase cu buza răsfrântă, decorate cu striuri și o bandă de linii în val incizate în partea superioară; vase decorate cu un șir de linii punctate în forma literei X; vase cu gât cilindric și buza scurtă orizontală, decorate cu benzi de linii în val și-sau orizontale; vase decorate cu linii verticale punctate peste striurile orizontale; vase cu corp bombat și buza arcuită la exterior, decorate pe partea superioară cu striuri. Dintre fragmentele amintite unul are analogii în la Bucov-Tioaca, în cadrul bordeiului nr. 1, datat în sec. VIII și la începutul sec. IX; Căscioarele-Suharna în sec. IX-X, Buftea-La Viroagă, așezare datată în sec. IX-XI, respectiv Buftea-La Sălcii, așezare datată la sfârșitul sec. al X-lea și începutul sec. al XI-lea. Un alt fragment este similar unora descoperite la Bucov-Rotari, în bordeiul nr. 1, datat la mijlocul sec. al IX-lea, respectiv la Bucov-Tioaca, unde a fost datat tot la mijlocul sec. al IX-lea, Căscioarele-Suharna, în sec. IX-X. În fine, un al treilea fragment, are analogii în bordeiul nr. 4 de la Bucov-Tioaca, unde a fost datat la mijlocul sec. al IX-lea p.Chr. Pastă semifină compactă de culoare cenușie cu nisip și mica. Ardere completă. Slip de culoare negricioasă la exterior. Acestei categorii de pastă îi aparțin fragmente de oală cu toarte plate; vase cu suprafețe exterioare lustruite; vase cu linii orizontale lustruite; vase cu linii în rețea lustruite; baze plate.

Pastă fină de culoare cărămiziu-gălbui cu aspect făinos.

Conține mică și mici fragmente de calcar (de cca. 1 mm). Acestei categorii de pastă îi aparțin fragmente de vas cu buza rotunjită la exterior. Unul dintre aceste fragmente are analogii în așezarea de la Bucov-Tioaca, în cadrul bordeiului nr. 9, datat în intervalul cuprins între sec. al VIII-lea și prima jumătate a sec. al IX-lea. Pastă fină compactă cu nisip și mica. Ardere primară incompletă. La exterior vasele au culoarea cărămizie sau cenușie, miezul pereților are culoarea cenușie. Acestei categorii de pastă îi aparțin fragmente de vase cu gât cilindric scurt și buza întoarsă la exterior; fragmente de pereți și baze plate. Unul dintre fragmentele prezentate, are analogii în așezarea de la Bucov-Tioaca, în cadrul bordeiului nr. 2, datat în sec. VIII și prima jumătate a sec. al IX-lea. Pastă fină compactă de culoare cenușie sau cenușie-gălbui, cu mult nisip și mica. Arderea primară este completă. Acestei categorii de pastă îi aparțin fragmente de vase cu gât cilindric și buza răsfrântă, fragmente de vase cu buza răsfrântă și fragmente de baze plate. Unul dintre fragmente are analogii în bordeiul nr. 8 de la Bucov-Tioaca, datat din sec. al VIII-lea până la jumătatea sec. al IX-lea, iar altul este similar unui fragment descoperit în așezarea de la Bucov-Tioaca, unde a fost datat în a doua jumătate a sec. al IX-lea și în sec. al X-lea.

Fragmentele ceramice descoperite în interiorul complexelor arheologice din Evul Mediu timpuriu de la

Buftea-Flămânzeni au analogii începând cu sec. al VIII-lea și până în sec. al XI-lea. Majoritatea formelor analizate, până în prezent, au cele mai numeroase analogii în cadrul unor contexte arheologice datate în sec. IX-X. Pentru o asemenea datare, se adaugă prezența redusă a ceramicii cenușii (cca. 15%) și lipsa fragmentelor de găleți din lut.

Informații suplimentare online

[Raportul 4136 din cronica.cimec.ro](http://cronica.cimec.ro)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](#)
